

Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FMK UCM
Kód predmetu	KMEDV/22bdAMES008/22
Názov predmetu	ekologické aspekty využívania médií a infomácií
Rozsah	2P
Počet kreditov	4
Vyučujúci	doc. PhDr. Viera Kačínová, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Podmienky na absolvovanie predmetu:

- priebežné hodnotenie: seminárna práca 50 % (max. 50 bodov)
- záverečné hodnotenie: ústna skúška 50% (max. 50 bodov)

Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent získať z každej časti minimálne 56% bodov (celkovo 56 bodov zo 100).

Hodnotiaca stupnica:

A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami < 92-100 % >

B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami < 83-91 % >

C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky < 74-82 % >

D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby < 65-73 % >

E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám < 56-64 % >

Výsledky vzdelávania

Absolventi štúdia:

- si osvoja základné poznatky a pojmy súvisiace s chápaním digitálneho prostredia ako životného prostredia všestranne ovplyvňujúceho človeka,
- poznajú a budú schopní v rámci vlastného používania médií a informácií, ale aj v role multiplikátorov v edukačnej a spoločenskej praxi aplikovať koncepty, stratégie, metódy a nástroje rozvoja tzv. ekologického prístupu k digitálnym médiám a informačným obsahom a to aj s uplatnením tvorivého a produktívneho prístupu,
- porozumejú významu a úlohe mediálnej výchovy pri rozvoji návykov „technologickej rovnováhy“ diverznej skupiny jednotlivcov,
- poznajú modely, stratégie, techniky a nástroje rozvoja kritickej gramotnosti/podpory kritického myslenia a fact-checkingu a uplatňujú ich v rámci detekcie onlinových informačných porúch i prevencie voči ich vplyvom,
- budú schopní kompetentne sa zapojiť do všetkých fáz tvorby, realizácie a vyhodnotenia osvetových a edukačných projektov a kampaní v oblasti rozvoja kritického myslenia a ochrany publika proti falošným správam a hybridným hrozbám ako aj mediálnej a informačnej výchovy v danej oblasti.

Stručná osnova predmetu

1. Mediálne prostredie ako životné prostredie človeka. Úvod do ekológie médií.
2. Generácia „live digital“ ako používatelia médií vo veku permanentnej konektivity. Spôsoby a problémy

informačného správania „sietovej generácie“ v digitálnom prostredí. Informačný smog, dátový smog. Informačná obezita. Informačné preťaženie, informačná únava, informačný stres, techno-stres.

3. Koncept informačnej ekológie. Ekologické aspekty efektívneho informačného správania. Informačná hygiena. Informačná diéta.

4. Koncept digitálnej, technologickej rovnováhy (digital wellbeing) ako súčasť mediálnej výchovy.

5. Stratégie ekologického využívania digitálnych médií. Komunikácia „slow“. Návyky digitálneho odpojenia. Digitálna diéta. Digitálny detox. Digitálny minimalizmus.

6. Mediálna a informačná výchova ako nástroje defenzívy a prevencie pred onlinovými informačnými poruchami (misinformácie, dezinformácie, malinformácie).

7.-8. Modely a stratégie rozvoja kritickej gramotnosti v oblasti falošných správ v digitálnom prostredí.

9. Evalvačné nástroje hodnovernosti informačných zdrojov v internetovom priestore. Metodické nástroje a techniky detekcie onlinových falošných správ.

10. Digitálne technológie ako nástroje posilnenia človeka. Dimenzie rozvoja. Podmienky rozvoja sociability „hyperindividuí“.

Odporúčaná literatúra

Hrdináková, Ľ. (2011). Informačná gramotnosť ako kľúčová kompetencia pre 21. storočie. Stimul, 2011.
https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kkiv/Granty_a_projekty/Inwent/LH_gramotnost.pdf

Johnson, C.A. (2021). The Information Diet: A Case for Conscious Consumption. O'Reilly Media.

Kačínová, V. (2019). Fenomén „fake news“, hoaxov a konšpiračných teórií v kontexte mediálnej výchovy. FMK UCM v Trnave.

Kačínová, V., Hurajová, A. (2022). Selected problems of media education: for students of mass media communication : specialized academic textbook in English. FMK UCM v Trnave.

Newport, C. (2019). Digitálny minimalizmus: Ako sa sústrediť v rušnom svete. Lindeni.

Deuze, M. Media life (2015). Život v médiách. Karolinum.

STEINEROVÁ, J. (2009). Informačná ekológia – východiská a princípy. In A. Čabrunová (Ed)., Knižničná a informačná veda, XXII. (pp. 7 – 40). Univerzita Komenského.
https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kkiv/veda_a_vyskum/KKIV22.pdf

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, anglický